

Reynsatindur brúkast til spennandi roynd

Nýggjasta og størsta skipið í føroyska fiskiflotanum, svartkjaftatrolarin Reynsatindur, skal sum tann fyrsti av sínum slag í Vesturheiminum brúkast til royndarframleiðelu av sonevndari japanskarum surimivøru.

Japanarar hava teknað eina linju, sum skal setast upp umborð á Reynsatindi, og hesar tekningar eru nú á veg til Føroya.

Tað er bert heilt fá lond uttanfyri Japan, sum hava fingið loyvi at brúka japonsku uppfinningina við at gera sonevndar »Komaboko» vørur. Tað er vanligt fiskafars, har feitt-ið verður vaskað úr og sum síðani verður finmælið. Tað verður síðani tilsett smátt ella júst frá ymsum skeljaverum.

Tað kann ikki sigast enn, at tað er við at koma rættilig gongd á tað samarbeiði, sum ldnadarstovan fyri ikki so langari tíð síðani tók stig til. Umboð fyri japonsku fyritekinu »nippon Suisan Kaishá», ið er heimsins størsta fiskivinnufyrirtekka, hava fleiri ferðir vitjað í Føroyum. Hesar vitjanir hava havt sáttmálar um selu av rækjum o.s. fiski við sær. Nú eru japanarar hugaðir fyri at feroingar, sum nakrir av teimum fyrstu í Europa,

fara undir at royndarframleiða — fyrst ráveruna surimi og seinni lidnu góðskaðu vørna, sum hevur heitið Komaboko.

Eftir spurningurin í Europa eftir hesi vørna er alsamt vaksandi, og í lètuni er Føroya Fiskasala í ferð við at gera marknaðarkanningar í fleiri londum.

Gerst henda spennandi ætlan veruleiki so fer ætlaða góðskingavirkið Dyllan í Kollafirði at framleiða lidnar komaboko-vørur, sum eitt tað fyrsta í Vesturheiminum. Tað eru fá ár síðani, at slík virki vórðu sett upp í USA, og í Europa eru bert bretar byrjaðir uppá hesa framleiðslu. Og alt bendir á, at eftirspurningurin er vaksandi.

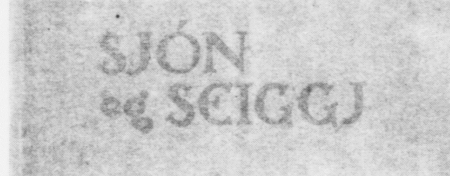
Men hví japanesarar kanska fyrst og fremst vísa feroingum áhuga kemst helst av, at vit eiga ein nútímans fiskiflota, og tí vit hava svartkjaftin, sum helst er vælegnaður at brúka sum ráveru. Og tá talan er um stórar nøgdir, so ræður um at hava bliga ráveru. Og tað er svartkjafturin í mun til annan fisk.

Í næstu viku fer Tíðindablaðið Sosialurin at greiða nærri frá hesum spurningum.

jan

ERLENDUR PATURSSON

Kápan av bókini er ein mynd av Erlendi og konuni Morid

Erlendur heiðraður við vala bók

Tjóðveldisflokkurin heilsar í dag føðingardagsbarninum, Erlendi Patursson, við eini mætari bókaútgávu undir tí beinrakna heitinum »Sjón og seiggj».

Erlendur hevur, alt síðan hann fór at gera vart við seg á samfelagsliga økinum sum ungur lesandi, havt visionir, átt hugskotini, havt hugsjónir og hevur sæð fram eftir politiskt, grundað á stóra søguliga vitan og føroyskan siðarv. Og hann hevur sanniliga við stórum toli stríðst fyri sínum hugsjónum í skrift og í talu ferð eftir ferð, ár eftir ár.

»Sjón og seiggj» er eitt úrval av greinum, og røðum, ið Erlendur skrivaði frá 1938 til 1954, tá hann er valdur inn á lögtingið. Bert triggjar greinir eru yngri. Tvær teirra eru skrivaðar í ár: Eitt asnapark, um lagnuna Føroyar fingi í Norðurlandaráðnum, og »Hetta vil tjóðveldisflokkurin», ið stóð í 14. September á Grækarismessu.

Greinirnar eru úr Búgvánum, bóklinginum Stjórnamál, og tíðarritinum Samfelagsrit, ið hann sjálvur var við at stjórna í seinri helvt av

Umframt úrvalið av greinum eru triggjar kvøður til Erlends í bókini. Tær eru frá D.P. Danielsen, H.D. Joensen og Karsteni Hoydal.

harafturat kemur formæli hjá teimum báðum, ið hava lagt bókina til rættis, Steinbjørn B. Jacobsen og Heðin M. Klein.

Ofta verður sagt um Erlend Patursson, at hann tykist so einstáttaður, og fólk flest kennast við hugtakið »plátan hjá Erlendi». Men í fororðunum vísa rithevdarnir á, at hann hevur verið ógvuliga fjølbroyttur í samfelagsliga virki sínum, og hevur virkað fyri málum frá fjølbroyting av fiskivinnuni til barnabókmentir. Men teir vísa á, »at hann í víðgerðini av samfelagsmálum alsamt hevur stavnhalðið í huga — føroyska tjóðveldið, veruligt fólkastýri.»

Í formælinum vísa Steinbjørn og Heðin eisini á, at hann hevur havt stóran ávirkan á føroyskan politikk. Støðugt og áhaldandi hevur hann lagt fyri, í tinginum, og í 14., hevur ótroystiligur vist á ymsu vandamál samfelagsins, so almenni ansurin fyri teimum vaks seg at enda so mikið sterkan, at málini kravdu eina loysn.

— »Tol og ótol» eitur ein grein í bókini. Hetta ber eisini eitt lykkað í politiska virki Erlends. Tað neyðuga tolið hevur hann átt, og tað líka so óneyðuga ótolið. Um hugsjónarmennir skrivur hann einastaðni, teir »sum einki leggja í, hvussu gongst í lètuni, bert teir vita, at stevnt verður móti endamálinum», skriva rithevdarnir m.a.

Erlendur hevur verið politikkari og blaðmaður burturav. Bert stutt skeið hevur hann havt sokallað borgarligt yrki. Men við síni útbúgving kundi hann kanska havt valt sær aðra livsleið, sum D.P. Danielsen sigur: »Hjá mær stóð valið imillum at sleppa hugflognum og fáa embætismannasess í nýggju umsitingini undir heimastýrslógini. Ella fara við Gustavi á Sundi.

Takkarlønin kemur ikki altíð so beinanvegin. Kanska um hundrað ár, yrkti Janus.

Men onkuntíð man onkur fara at takka tær fyrri, at tú valdi kalvalinnuna hjá Gustavi.

Uttan beinleiðis at vita, hvat D.P. sipar til, skilt meiningin.

»Sjón og seiggj» er áhugaverd. Serliga hjá okkum yngnu, sum ikki hava stóran kunnleika til politisku skrivningina í fjeruti- og fimtiárunum, hjá samfelagsáhugaðum og hjá øllum sjálvstýrisinnáðum.

Bókin var liðug í gjár, so tað hevur bert borið til at lesa onkra hissini grein. Greinirnar, ið eru fjølbroyttar í úrvali, eru merktar av tí eldhuga, ið framvegis eyðkennir Erlend, og í mun til blaðskrivningina í hesum árum tykjast tær sakligar og væl grundaðar.

Tiltakið at heiðra Erlend á 70 ára degnum við hesi bókini er ikki bara til gleði fyri hann sjálfan, men mong onnur.

»Sjón og seiggj» kemur út í dag. Hon er prentað á 14. September. Innbundin hjá Kára Olsen. Útgevri er Tjóðveldisflokkurin.

Jóhann

Gera dygdar- gott arbeiði á Skála

Oftani hoyra vit, at tær føroysku skipasmiðjurnar gera eitt dygdar-gott arbeiði. Herfyri sakk Geyti Reyði av ókendum orsökum. Frammanundan eru tvey onnur skip av sama slag sokkin — eisini av ókendum orsökum. Men ell skipini eru longd á Skála og hevur hetta fingið onkran at seta spurningin:

— Kunnu leingingarnar á Skála vera orsøkin til óhappini? Ole Lauritsen, umboðs-

maður fyri klassingar-felagið, ið hevur havt eftirlit við Geyta Reyða, sigur soleiðis um tað arbeiði, sum verður gjørt á Skála skipasmiðju: — Tær royndir, eg havi á Skála skipasmiðju sum umboðsmaður fyri Klassan siga mær, at Skála Skipasmiðja er millum tær fremstu at gera eina dygdarvøru. At smíða skip, tað duga teir so sanniliga.

Lesið eisini samrøðuna á s. 8 og 9

Í bókini eru nakrar myndir av formanni Tjóðveldisflokksins. Undir myndini stendur: »Erlendur og Óssur halda vakt yvir flagginum allan dagin, og Pauli Dahl yvirleikni bar teimum mat.» Tíverri stendur ikki í hvørjum sambandi myndin er tikin og nær.